

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 14 kwietnia 2023 r.

Pozycja 89

POSTANOWIENIE z dnia 24 stycznia 2023 r. Sygn. akt Ts 146/18

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Mariusz Muszyński,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej W.W. w sprawie zgodności:

- 1) art. 130 § 1 i 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1360, ze zm.) z art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) art. 130 § 1 i 2 oraz art. 424⁶ § 3 ustawy wymienionej w punkcie 1 z art. 77 Konstytucji;
- 3) art. 108 ustawy wymienionej w punkcie 1 z art. 2 i art. 190 ust. 1 Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

nadać dalszy bieg skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

1. W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 26 września 2018 r. (data nadania) W.W. (dalej: skarżący), reprezentowany przez pełnomocnika z wyboru, wystąpił z żądaniem przytoczonym na tle następującego stanu faktycznego.

25 lipca 2017 r. skarżący złożył skargę o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w G. (dalej: Sąd Apelacyjny) z 11 października 2012 r. (sygn. akt [...]).

Pismem z 3 sierpnia 2017 r. (sygn. akt [...]) Sąd Apelacyjny zobowiązał skarżącego do uiszczenia opłaty od skargi w wysokości 18 189 zł. W związku z tym skarżący 11 sierpnia 2017 r. złożył wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych w całości.

Postanowieniem z 22 sierpnia 2017 r. Sąd Apelacyjny (sygn. akt jw.) zwolnił skarżącego od ponad 1/3 opłaty stosunkowej od skargi, tj. ponad kwotę 6 063 zł. Skarżący pismem z 7 września 2017 r. (sygn. akt jw.) wniósł o odroczenie terminu płatności wpisu sądowego do czasu zakończenia postępowania.

Sąd Apelacyjny zarządzeniem z 27 września 2017 r. (sygn. akt jw.) wskazał na brak uiszczenia opłaty i zarządził zwrot skargi o wznowienie postępowania. Skarżący wniósł 11 października 2017 r. zażalenie na powyższe zarządzenie wraz z wnioskiem o przywrócenie terminu do uiszczenia opłaty sądowej.

Postanowieniem z 15 listopada 2017 r. (sygn. akt jw.) Sąd Apelacyjny odrzucił zażalenie oraz wnioski o przywrócenie terminu. W uzasadnieniu wyjaśnił, że zakwestionowane zarządzenie nie należy do kategorii rozstrzygnięć wskazanych w art.394¹ § 1 i 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1360, ze zm.; dalej: k.p.c.) i dlatego złożone zażalenie jest niedopuszczalne. Odnosząc się natomiast do wniosku o przywrócenie terminu stwierdził, że może on dotyczyć wyłącznie czynności procesowych, do których nie zalicza się uiszczenia opłaty. Zażalenie skarżącego na to rozstrzygnięcie zostało odrzucone postanowieniem Sądu Apelacyjnego z 19 lipca 2018 r. (sygn. akt jw.). W uzasadnieniu wskazano, że zażalenie jest niedopuszczalne, a ponadto zostało wniesione z przekroczeniem terminu.

Równolegle, 11 grudnia 2017 r., skarżący ponownie złożył skargę o wznowienie postępowania zakończonych prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego z 11 października 2012 r. (sygn. akt [...]).

Postanowieniem z 30 stycznia 2018 r. Sąd Apelacyjny (sygn. akt [...]) zwolnił skarżącego ponad 1/3 opłaty stosunkowej od skargi o wznowienie postępowania, tj. ponad kwotę 6 063 zł. Pismem Sądu Apelacyjnego z 31 stycznia 2017 r. (sygn. jw.) skarżący został wezwany do uiszczenia opłaty od skargi w wysokości 6 063 zł.

Sąd Apelacyjny postanowieniem z 27 lutego 2018 r. (sygn. akt jw.) odrzucił skargę o wznowienie postępowania. Od powyższego orzeczenia skarżący wniósł 19 marca 2018 r. zażalenie. Pismem z 26 marca 2018 r. (sygn. akt jw.) Sąd Apelacyjny zobowiązał pełnomocnika skarżącego do uzupełnienia braków formalnych zażalenia poprzez uiszczenie opłaty na kwotę 3 638 zł.

Postanowieniem z 25 kwietnia 2018 r. (sygn. akt jw.) Sąd Apelacyjny odrzucił zażalenie na postanowienie z 27 lutego 2018 r., wskazując na brak uiszczenia opłaty od zażalenia.

2. Zarządzeniem sędziego Trybunału z 18 września 2019 r. skarżący został wezwany, na podstawie art. 61 ust. 3 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (ówcześnie: Dz. U. poz. 2072, ze zm.; obecnie: Dz. U. z 2019 r. poz. 2393), do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej przez wyjaśnienie, które z powołanych w skardze konstytucyjnej orzeczeń wskazuje jako ostateczne w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji oraz doręczenie: oryginału lub poświadczonego za zgodność z oryginałem odpisu i czterech kopii pełnomocnictwa szczególnego do sporządzenia i wniesienia skargi konstytucyjnej, a także do reprezentowania skarżącego w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym oraz dokumentu poświadczającego datę doręczenia ostatecznego rozstrzygnięcia.

3. W piśmie z 8 października 2019 r. (data nadania) skarżący jako ostateczne rozstrzygnięcie w jego sprawie wskazał postanowienie Sądu Apelacyjnego z 19 lipca 2018 r. (sygn. akt [...]). Wyjaśnił ponadto, że wskazane orzeczenie zostało mu doręczone 25 lipca 2018 r. oraz że nie miał świadomości, że „wydanie przez pocztę dokumentu poświadczającego datę doręczenia jest niezbędne do złożenia skargi konstytucyjnej”. Do pisma dołączono pełnomocnictwo szczególne do sporządzenia i wniesienia skargi konstytucyjnej, a także do reprezentowania przed Trybunałem Konstytucyjnym.

4. Zdaniem skarżącego, będąc słabszą stroną procesu, pokrzywdzoną przez pracodawcę, który bezprawnie zwolnił go z pracy w okresie ochronnym, został on pozbawiony przez Sąd Apelacyjny odszkodowania i odprawy emerytalnej, a finalnie również prawa do rozpatrzenia jego skargi o wznowienie postępowania, co stoi w sprzeczności z art. 45 ust. 1 ust. 1 Konstytucji. W ocenie skarżącego Sąd Apelacyjny nie tylko zignorował obowiązujące prawo, ale również wyrok Trybunału Konstytucyjnego, naruszając przy tym art. 190 ust. 1

Konstytucji. Skarżący podkreślił, że brak respektowania wyroków Trybunału osłabia zaufanie do sądu, co wiąże się również z naruszeniem art. 2 Konstytucji. W związku z powyższym, jak podniósł skarżący, został on również pozbawiony prawa do wynagrodzenia szkody, jaka została mu wyrządzona przez niezgodne z prawem działanie organu władzy publicznej (art. 77 Konstytucji).

Niezależnie od powyższego skarżący wskazał na „patologiczny, sprzeczny z demokratycznym państwem prawnym i zasadami sprawiedliwości społecznej (art. 2 Konstytucji) oraz z prawem do sądu (art. 45 ust. 1) system orzecznictwa sądów pracy w odniesieniu do pracowników będących pod szczególną ochroną stosunku pracy w związku z ignorancją przez sądy pracy przepisów art. 97 ustawy o kosztach w zw. z art. 476 § 1 pkt 1 k.p.c.” (s. 8 skargi).

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Skarga konstytucyjna jest szczególnym środkiem ochrony konstytucyjnych wolności lub praw. Powinna ona spełniać przesłanki jej dopuszczalności, które zostały określone w art. 79 ust. 1 Konstytucji, a doprecyzowane w ustawie z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK). Zgodnie z art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK skarga konstytucyjna może zostać wniesiona do Trybunału Konstytucyjnego dopiero po wyczerpaniu drogi prawnej, w terminie trzech miesięcy od doręczenia skarżącemu prawomocnego wyroku, ostatecznej decyzji lub innego ostatecznego rozstrzygnięcia.

2. Przedmiotem zaskarżenia w niniejszej sprawie uczyniono:

– art. 108 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1360, ze zm.; dalej: k.p.c.) o następującej treści:

„§ 1. Sąd rozstrzyga o kosztach w każdym orzeczeniu kończącym sprawę w instancji. Sąd może jednak rozstrzygnąć jedynie o zasadach poniesienia przez strony kosztów procesu, pozostawiając szczegółowe wyliczenie referendarzowi sądowemu; w tej sytuacji, po uprawomocnieniu się orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie, referendarz sądowy w sądzie pierwszej instancji wydaje postanowienie, w którym dokonuje szczegółowego wyliczenia kosztów obciążających strony”;

„§ 2. Sąd drugiej instancji, uchylając zaskarżone orzeczenie i przekazując sprawę sądowi pierwszej instancji do rozpoznania, pozostawia temu sądowi rozstrzygnięcie o kosztach instancji odwoławczej”;

– art. 130 § 1 i 2 k.p.c. o następującej treści:

„§ 1. Jeżeli pismo procesowe nie może otrzymać prawidłowego biegu wskutek niezachowania warunków formalnych lub jeżeli od pisma nie uiszczono należnej opłaty, przewodniczący wzywa stronę, pod rygorem zwrócenia pisma, do poprawienia, uzupełnienia lub opłacenia go w terminie tygodniowym. Mylne oznaczenie pisma procesowego lub inne oczywiste niedokładności nie stanowią przeszkody do nadania pismu biegu i rozpoznania go w trybie właściwym”;

„§ 2. Po bezskutecznym upływie terminu przewodniczący zwraca pismo stronie. Pismo zwrócone nie wywołuje żadnych skutków, jakie ustawa wiąże z wniesieniem pisma procesowego do sądu”;

– art. 424⁶ § 3 k.p.c., o następującej treści:

„§ 3. Skargę nieopłaconą, skargę wniesioną z naruszeniem art. 87¹ § 1 oraz skargę, której braków strona nie usunęła w terminie, sąd odrzuca na posiedzeniu niejawnym”.

3. Trybunał stwierdza, że skarga konstytucyjna spełnia przesłanki warunkujące przekazanie jej do rozpoznania merytorycznego, gdyż:

- 1) została sporządzona przez radcę prawnego (art. 44 ust. 1 u.o.t.p.TK);
- 2) skarżący:
 - a) wyczerpał przysługującą mu drogę prawną (art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK), albowiem postanowienie Sądu Apelacyjnego w G. z 19 lipca 2018 r. (sygn. akt [...]) jest prawomocne i nie przysługują od niego żadne zwykłe środki zaskarżenia,
 - b) dochował terminu wniesienia skargi konstytucyjnej (art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK),
 - c) prawidłowo określił przedmiot kontroli (art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p.TK), wskazując, które konstytucyjne prawa i wolności i w jaki sposób – jego zdaniem – zostały naruszone (art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK) oraz przedstawił w tym zakresie stosowne uzasadnienie (art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p.TK).

4. W ocenie Trybunału analizowana skarga konstytucyjna nie jest obarczona nieusuwalnymi brakami formalnymi, o których mowa w art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p.TK, zaś sformułowane w niej zarzuty nie są oczywiście bezzasadne w rozumieniu art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p.TK.

W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.